

ПРЕС КЛИПИНГ

13. јун 2017.

НАСЛОВИ

НОВЕ ПЛАТЕ У ЈАВНОМ СЕКТОРУ Колика ће вам бити месечна зарада, зависи од ових СЕДАМ ПРИНЦИПА (стр. 2)

Адвокати ће бесплатно заступати запослене у споровима око неисплаћених годишњих одмора (стр. 4)

Михајловић: Жене послодавци неће смети да питају да ли су УДАТЕ и да ли ПЛАНИРАЈУ ДЕЦУ (стр. 4)

Радници Гоше у 10 часова блокирају Железничку станицу (стр. 5)

Инфлација у мају 3,5 одсто (стр. 7)

Град преузима РТК до краја недеље? (стр. 7)

Михајловић: Очекујем да током лета буде усвојен закон о родној равноправности (стр. 8)

"Рупа" у радном стажу – радио си, а као да ниси (стр. 8)

Вулин: Донета Уредба о пословима које деца не смеју да раде (стр. 10)

Нема мирне старости без 15 година пензијског стажа (стр. 12)

НОВЕ ПЛАТЕ У ЈАВНОМ СЕКТОРУ Колика ће вам бити месечна зарада, зависи од ових СЕДАМ ПРИНЦИПА

Ауторка: Соња Тодоровић

Разлика између оних који имају највећу плату и оних који најмање зарађују биће мања, факултетски образовани људи имаће за 12 одсто већу зараду, и веће прилике за напредовање, док ће они који раде теже послове од старта бити више плаћени.

Ово су само неке од новина које доноси реформом система плата у јавном сектору у Србији, а који припрема Министарство за државну управу и локалну самоуправу.

- Реформа доноси већу социјалну једнакост. То ће утицати на равномернију дистрибуцију, подизање животног стандарда и смањење сиромаштва. Такође, донеће и одговорност, јер где су већа права, ту је и већа одговорност. Руководиоци ће морати пажљивије и одговорније да располажу средствима, свесни фискалног простора и финансијског стања у земљи, док ће запослени осим прилике да буду „креатори своје судбине“, морати више пажње да посвете резултатима које производе и задовољству грађана - објашњавају у Министарству за државну управу и локалну самоуправу.

А ево и таксативно шта доноси реформа система плата у Србији:

1. Социјална једнакост

Смањује се разлика између оних који највише зарађују и оних који најмање зарађују, и то не кроз смањивање виших зарада, већ кроз подизање нижих. Раније је највиша плата у јавном сектору могла да буде девет пута виша од најмање, а сада ће тај распун бити максимално седам пута.

2. Вредновање квалитетног рада

Запослени који се истичу, ма у ком сектору били, имаће прилику да напредују и до осам пута. Запослени са високом стручном спремом, током радног века на истом радном месту, моћи ће своју зараду да увећају чак и до 40 одсто. Примера ради, наставник почетник, са постојећом зарадом од око 43.000 динара, могао би на основу својих перформанси да достигне зараду и од 60.000.

3. Образованијим већа примања

Улазна минимална плата у држави за високообразовану особу ће бити за око 12 одсто већа него раније, што је јасан сигнал да се образовање цени и да држава жели да привуче, а затим кроз систем напредовања и задржи талентоване, вредне и образоване кадрове.

4. Тежи посао, већа плата

Иако једно радно место припада одређеној фамилији радних места, а самим тим и истој платној групи, остављен је простор да се и између таквих радних места направи разлика у погледу одговорности, услова рада, креативности, ризика којој се особа излаже и других специфичности одређеног посла. То од посебног значаја може бити за, примера ради, медицинске сестре, код којих ће оне које обављају "теже" послове од старта бити плаћене више.

5. Стручном кадру плате као руководиоцима

Да би један систем функционисао ефикасно и ефективно, потребно је да га воде стручни људи, али и да активности због којих систем и постоји обављају најбољи могући стручњаци. Како би држава подстакла стварање таквих кадрова, али и како би успела да их задржи, нови закон омогућава да се најистакнутији стручњаци из појединих области нађу у највишим платним групама, које су раније биле резервисане искључиво за руководиоце. Тако, на пример, у области здравства, најбољи стручњаци – лекари примаријуси, субспецијалисти ће кроз зараде и апсолутно и релативно бити цењени значајно више него раније.

6. Награђивање одговорних институција

Нови систем је значајно флексибилнији него раније и у средњем року ће омогућити руководиоцима да адекватно планирају, управљају и унапређују системе којима управљују. Запослени неће као раније бити сврставани у тачке, већ у флексибилне распоне, који ће осим јасне диференцијације и вредновања различитих радних места, омогућити награђивање оних институција које одговорно и паметно управљају финансијским средствима, као и оних запослених који у највећој мери доприносе унапређењу рада институције.

7. Вредновање радног места

Сва радна места у општој држави, која се односе на нетржишне актере у оквиру јавног сектора, постаће упоредива. Тачно ће се знати колико је које радно место вредновано, не само апсолутно, као до сада, већ и релативно, у односу на друга радна места и друге секторе. То ће само по себи указати (а већ и указује) на аномалије у систему које треба исправити, на путу креирања здраве, одрживе и паметне јавне управе.

Адвокати ће бесплатно заступати запослене у споровима око неисплаћених годишњих одмора

Извор: Бета

Унија синдиката просветних радника Србије (УСПРС) саопштила је данас да је у неким градовима Србије обезбедила адвокате који ће бесплатно заступати запослене у споровима због неисплаћене накнаде за годишњи одмор 2014. године.

"Пошто су преговори са представницима Министарства просвете у вези са накнадом за годишњи одмор из 2014. године постали сувишни, принуђени смо да као синдикат заштитимо интересе својих чланова на други начин. У неколико градова Србије, УСПРС је обезбедила адвокате који ће бесплатно заступати запослене у споровима који ће уследити", наведено је у саопштењу.

УСПРС је додала да је "очигледно да су и они свесни да је потраживање запослених сасвим близу застаревања и сада се купује време како би до застаревања стварно и дошло".

"Најпре се чекала пресуда суда у појединачним случајевима који су покренути, а када је она стигла (са исходом који је сасвим био изванредан), директорима је наложено да се на ту пресуду жале и тако увећају иницијално потраживање које је износило око 3.000 динара на фантастичне износе који ће бити достигнути", наведено је у саопштењу.

Додаје се да је министар просвете Младен Шарчевић прошле године донео "исправну одлуку" и свим запосленим је разлика накнаде исплаћена заједно са платом у септембру 2016. године и да су на тај начин избегнути непотребни судски трошкови.

Остала је спорна исплата разлике у накнади за лето 2014. године.

"Председници градских одбора УСПРС ће добити упутства од правног ресора тог синдиката о начину покретања тужби, као и о неопходној документацији. УСПРС изражава жаљење што је принуђена да на овакав начин враћа отети новац својим члановима и нада се да ће неко одговорати за милионску штету коју ће претрпети буџет Србије", саопштила је УСПРС.

Михајловић: Жене послодавци неће смети да питају да ли су УДАТЕ и да ли ПЛАНИРАЈУ ДЕЦУ

Извор: Танјуг

Надам се да ће закон о родној равноправности бити усвојен током лета, изјавила је данас потпредседница Владе Србије Зорана Михајловић и додала да ће тада законски бити забрањено да приликом запошљавања жену питају да ли је удата, да ли планира децу.

Она каже да је у питању кровни закон, те да ће неки други закони морати да се мењају због Закона о родној равноправности. Додаје да се чека још мишљење једног министарства - Министарства рада, а да након тога предлог закона иде на Владу Србије на усвајање.

- Жену која тражи посао, прелазе са једног посла на други, да не може нико да пита да ли је удата, да ли има и планира децу - то ће бити законом забрањено - појаснила је Михајловић, пред конференцију "Утицај жена - Могу ли жене да промене Србију".

Закон ће, како је рекла, створити услове да много више жена буде укључено у пословни, друштвени, социјални живот.

Што се тиче политичког живота, потпредседница владе која је и председница Координационог тела за родну равноправност, рекла је да је Србија шеста у Европи по проценту жена које су укључене у парламент.

Како каже Србија има жену гувернера, жену председницу Скупштине Србије, пет жена у Влади Србије, те да сматра да су жена подједнако способне, као и мушкарци, да воде сваку институцију.

- Дешава се, и против тога се боримо, да жена дође до одређене позиције, а да је онда тешко даље. Како се пењете ка врху тако су степенице све стрмије и уже. Мислим да је време пред нама када ћемо имати жене премијерке - појаснила је она.

Радници "чувају" вагоне, бивши власник из Словачке обећао да ће платити тек кад роба стигне у ЕУ

Радници Гоше у 10 часова блокирају Железничку станицу

*Вујичић: Не знам шта ће онда да ураде, вероватно да пошаљу полицију да нас хапси * Директор Гоше Милутин Шћепановић: ЖОС им дугује 85.399 евра, а то је 13. део вредности робе; Овакве фабрике и оваквих радника нигде нема

Радници Гоше блокираће данас Железничку станицу у Смедеревској Паланци у периоду између 10 и 11 часова јер им бивши власник ЖОС Трнава није уплатио још 30.000 динара дуга, како им је обећано када су почели да штрајкују пре два месеца.

Пише: Љ. Буквић

ЖОС Трнава им је у два наврата исплатила укупно 60.000 динара, али трећи део нису добили, због чега су 26. маја обновили штрајк.

- Истерали смо вагоне на пругу јер су нам директори рекли да можемо да их вратимо уколико не добијемо новац, међутим не може. Јуче су послали и дизел локомотиву из Велике Планае да одвуку вагоне, али нисмо дозволили и сад као партизани 1942. организујемо се и чувамо вагоне на железничкој станици - каже председник Штрајкачког одбора Милан Вујичић.

Радници су штрајк започели још крајем марта јер им четири године нису уплаћени доприноси за пензије и здравство. ЖОС Трнава им је остала дужна 20 плата, али и четири милиона евра за порез. Преко ноћи Словаци су продали фабрику Лиснарт лимитеду, фирми са Кипра, а први услов да се прекине штрајк био је да ЖОС исплати радницима 90.000 динара од производње вагона који би требало да буду извезени за Немачку.

Вагони су завршени, избачени на пругу, али им незадовољни радници не дозвољавају да крену док не добију новац.

- Ако не добијемо обећано, блокираћемо пругу у Паланци у оба смера. Не знам шта ће онда да ураде, вероватно да пошаљу полицију да нас хапси - истиче Вујичић.

Директор Гоше Милутин Шћепановић за наш лист каже да је стање ванредно и да би фабрика могла да ради, али да радници једноставно не желе да наставе док им се не исплати шта им се дугује.

- Објективан је проблем, роба је оцарињена, стоји на станици али радници који су тамо сада окупљени и чувају те вагоне не желе да пусте робу да оде док им се не плати дуг. ЖОС из Словачке, бивши власник, дугује им још 85.399 евра и то је тек 13. део вредности те робе - каже Шћепановић.

Он не зна шта ће даље бити, али на питање да ли он као директор може да провери са бившим власником због чега не уплаћују последњи део дуга Шћепановић каже да је последње што зна информација коју је добио непосредно пре нашег разговора - да ће они дуг платити када вагони стигну на територију ЕУ.

- Знате да су им исплатили већи део дуга и да је остало још 30.000 динара. Договор је био да им се све то исплати од производње ових вагона, али то није испоштовано до краја - каже Шћепановић, који мисли да ова фабрика никако не би требало да оде у стечај јер има потенцијал да добро ради.

Нови власник је, сматра директор, спреман да ради, постоје и нови послови који чекају.

- Оваквих радника као у Гоши нема нигде, са искуством у металском сектору. Са оваквим уговорима ми можемо да исплаћујемо наредне обавезе, али чињеница је да фабрика може да ради и да не би требало да стане због овога. Кажем вам, нема оваквих фабрика у Србији - истиче Шћепановић.

Радници Гоше су, каже, покушали помоћ да затраже и од државе, тражили су то од Ивице Дачића, али и Александра Вучића, али решење проблема још нису дочекали.

Данас је данас током дана писао Министарству рада, али до закључења броја одговори нису стигли. И од Железница Србије смо затражили објашњење због чега је и ко слао локомотиву из Велике Планае и каква је процедура, али одговора такође још нема.

Инфлација у мају 3,5 одсто

Међугодишња инфлација је у мају снижена на 3,5 одсто и од почетка године се налази у границама циља од три, плус-минус 1,5 одсто, саопштила је данас Народна банка Србије (НБС).

Пише: ФоНет

Базна инфлација је у мају износила 2,2 одсто, што указује на привремени карактер инфлаторних притисака, објашњено је у саопштењу.

Према подацима Републичког завода за статистику, потрошачке цене су у мају снижене за 0,5 одсто, а месечном паду цена највише је допринело појегтињење свежег поврћа и енергената.

Према пројекцији НБС, и у наредном периоду очекује се кретање међугодишње инфлације у границама циља.

У Радио-телевизији Крагујевац остала 24 радника

Град преузима РТК до краја недеље?

Социјални програм у Радио-телевизији Крагујевац коначно је окончан. Уочи минулог викенда решења о престанку радног односа потписало је 35 од укупно 59 запослених.

Пише: З. Радовановић

Већина је одлучила да узме отпремнине од по 200 евра по години радног стажа, 22,3 милиона динара које је Минситарство рада послало у РТК за отпремнине, већ је исплаћено. Овим су створени су услови да град преузме РТК, и тај поступак би, према незваничним информацијама, могао да буде окончан до краја текуће седмице.

Радници РТК који су напустили ту медијску кућу крајем минуле седмице потписивали су и споразуме о исплати заосталих зарада. Запосленима се дугује по 12 заосталих зарада, а у минулих годину дана нису им уплаћивани ни доприноси за здравствено и пензијско-инвалидско осигурање. Заостале зарада свим радницима РТК ће, како се очекује, бити исплаћене крајем овог или почетком наредног месеца.

Од одласка из РТК одустало је 14 запослених који су се својевремено, заједно са 35 својих колега који су напустили предузеће, изјаснили за социјални програм. Они су се, писаном изјавом, прошлог петка изјаснили и о промени своје одлуке. Претпоставља се да су се предомислили након што је градска управа недавно и званично потврдила да жели да од државе привремено преузме власничка права над РТК и да обезбеди да та медијска кућа поново почне да емитује програм.

Градска управа у Крагујевцу је крајем маја Влади Србије упутила званичан захтев за преузимање РТК, који им је одобрила техничка влада којом председава Ивица Дачић. Коначну одлуку о промени власника РТК, односно о томе да ту медијску кућу поново преузима овдашња градска управа, донеће Скупштина града Крагујевца. Комплетна процедура требало би да буде окончана до краја недеље.

Социјални случајеви

Већину од 24 запослена који су остали у РТК чине новинари, тако да има људи који би могли поново да покрену емитовање програма. Али, уколико град заиста жели да РТК поново буде оно што је некада био, онда ће морати кадровски и материјално да ојача ту медијску кућу, и то значајно, сматра досадашњи повереник УГС "Независност у РТК Горан Станојевић.

- Већина оних који су узели отпремнине, учинили су то како би измирили дугове према држави, банкама и другим повериоцима. Већина њих ће, готово извесно, кад измире све те дугове да постану социјални случајеви. То је цена приватизације РТК - истиче наш саговорник.

Михајловић: Очекујем да током лета буде усвојен закон о родној равноправности

Потпредседница Владе Србије и председница Координационог тела за родну равноправност Зорана Михајловић изразила је данас очекивање да ће током лета бити усвојен закон о родној равноправности.

Пише: Фонет

Уочи конференције у Београду под називом "Утицајне жене", Михајловић је рекла новинарима да се чека мишљење још Министарства за рад и социјалну политику после чега ће предлог закона о родној равноправности разматрати Влада Србије.

Упитана о положају жена у Србији, Михајловић је одговорила да ће законом о родној равноправности бити забрањено приликом разговора за посао женама постављати питања о томе да ли су удате и да ли планирају децу. Она је истакла да су жене све присутније у политичком животу у Србији и изразила очекивање да ће Србија у будућности имати и жене које воде владу.

Упитана о изјави функционера Социјалистичке партије Србије Бранка Ружића да очекује веће учешће СПС у новој влади, Михајловић је оценила да прво треба изабрати мандатара, па тек онда говорити о саставу нове владе.

"Рупа" у радном стажу – радио си, а као да ниси

Извор: ТВ Суботица

Пракса да послодавац не уплаћује доприносе запосленом ни данас није ретка и процена је да се са проблемом неповезаног радног стажа у Суботици суочава неколико стотина радника.

У Савезу самосталних синдиката наводе да је проблем системски, те да је неопходно пронаћи адекватно решење, јер он кулминира пред одлазак у пензију, када се оштећени радник нађе у ситуацији да сам себи треба да уплати заостале доприносе, што често није могуће – а ни праведно.

Са сазнањем да имају "рупу" у радном стажу од чак неколико година, Наташа Бурсаћ, Омерка Маревих и Сузана Годар су као технолошки вишак отишле из фирме, у којој су провеле више од 20 година. Ни након пет година, ситуација за ове бивше раднице "Жељезничара" није се променила.

Иако до пензије имају још времена, кажу да су свесне проблема, а разочарање је осећај који преовладава – редовно су испуњавале своје радне обавезе, али послодавац није испунио своје, додају ове жене.

- Рупа у стажу представља велик проблем за мене. И када сам одлазила из фирме, жена у НСЗ-у ми је рекла да то треба да решимо, али не знамо на који начин - објашњава Бурсаћ.

- Мислим да нико од нас нема толико новца да сам себи уплати стаж, па да оде у пензију. Ипак је то много пара, иако је у питању минималац свих година - додаје Маревих.

- Разочарана сам, него шта. Редовно смо радили, одлазили на посао, а послодавац није ништа уплаћивао - каже Годар.

Повезивање радног стажа је рађено једно време, али за предузећа у реструктурирању и приватизацији. С рупама у стажу сада су остали само радници из приватних фирми, попут три жене чију судбину дели још око 100 њихових бивших колега. У Савезу самосталних синдиката сматрају да за државу овај проблем треба да буде приоритет, будући да је проблем настао управо због нереаговања државних органа.

*- Држава је морала да контролише све послодавце који исплаћују зараду и морала је на време да реагује да се доприноси регулишу – да ли одузимањем имовине, да ли наплатом приватно или преко повезаних лица – држава је морала да води рачуна да ови људи не остану без повезаног радног стажа и проблема. Како време одмиче, с тим је проблем жешћи, и у глави и у држави, јер се приближавате крају радног века, а имате неуплаћене доприносе - напомиње **Иштван Хуђи**, потпредседник СССС.*

Непријатно изненађење да има неповезан радни стаж, радника најчешће сачека у тренутку када треба да оде у пензију, каже **Златко Маросиук**, Заштитник грађана. Маросиук саветује да свако ко жели да провери колико има уплаћеног стажа осигурања, треба да оде у собу 41 ПИО фонда и извади листинг осигурања.

- Прво што саветујемо јесте да радници поднесу пријаву Пореској управи, јер је она једина надлежна за наплату - каже Заштитник грађана.

Како би се попунила "рупа" у радном стажу за око 500 радника, колико се процењује да их у Суботици има, Синдикат ће покренути иницијативу на Социјално – економском савету Града, а затим и према вишим органима.

Ситуација варира од предузећа до предузећа и ни један случај није исти, додају синдикалци, али је проблем за људе који деле судбину са три жене с почетка приче, увек исти – радио си, а као да ниси.

Вулин: Донета Уредба о пословима које деца не смеју да раде

Извор: Танјуг

Влада Србија донела Уредбу о пословима које деца не смеју да раде, изјавио је данас министар за рад Александар Вулин

БЕОГРАД - Влада Србија донела Уредбу о пословима које деца не смеју да раде, изјавио је данас министар за рад Александар Вулин, додајући да је феномен дечјег рада погађа читаву планету, а да деца у Србији у највећем броју случајева раде у пољопривреди.

"Феномен дечјег рада је нешто што погађа читаву планету, свакако да га има у Србији, а на нама је да се боримо против његове појаве. Свакако се трудимо да је буде што мање", рекао је Вулин на конференцији за новинаре поводом Светског дана борбе против злоупотребе дечјег рада.

Он је указао и да није сваки дечији рад и злоупотреба дечијег рада.

"Управо због тога је Влада Србије на предлог Министарства рада и донела Уредбу о пословима које деца не смеју да раде, о пословима у којима се дечији рад ни под којим образложењем не сме показати", рекао је Вулин.

Према његовим речима, то су различити послови од рада на висини, са прекомерним теретом, у скученом простору, рада где год се захтева превелико психо-физичко оптерећење детета...

"Побројали смо се све оне послове који једноставно не смеју ни на који начин да буду повезани са радом детета", рекао је Вулин.

Он је додао и да деца у Србији у највећем броју случајева раде у пољопривреди, а да често малишани нису ни свесни да су злоупотребљени јер тежак живот какав су водили њихови родитељи сматрају да припада и њима.

"То не сме и не може да буде пракса и наше друштво не сме и не може да допусти да се са том праксом настави", рекао је Вулин.

Он је упозорио и да се злоупотреба дечјег рада често дешава у породици, односно, баш тамо

где дете нема никакву свест да је злоупотребљено на било који начин.

"Зато и читава заједница мора да буде едукована и сви заједно морамо да разумемо да злоупотреба дечјег рада није прихватљива", рекао је Вулин додајући да су највидљивија деца улице.

Министар је указао да је прошле године у оквиру акције Министарства рада у борби против феномена деце улице препознато, откривено и са београдских улица склоњено 74 деце, док је ове године закључно са априлом склоњено 26 деце.

"Све наше институције су ангажоване у борби против феномена деце улице. Зато смо основали 115 тимова у нашим центрима за социјални рад који се баве управо овим феноменом", рекао је Вулин додајући да у томе имју активну помоћ МУП-а.

Он је истакао да та деца нису преступници и да не треба да буду хапшена и одвођена у затвор.

"Њима је једноставно потребна помоћ као што је потребна помоћ и њиховим породицама некада да се оснаже, а некада да разумеју шта заправо радимо. Наш циљ никада није одузети дете, наш циљ је вратити дете у породицу и ојачатио је да може да брине о детету", рекао је Вулин.

Како је навео, управо због тога ће министарство настаити са Међународном организациојом рада и на феномену борбе против дечијег рада, али и на сваком облику који крши оно што се назива достојанствени рад.

Представник Међународне организације рада Јован Протић рекао је да је чињеница да 168 милиона деце ширем свету јесу предмет дечјег рада.

Он је поновио да треба направити разлику између злоупотребе дечјег рада и рада деце јер није сваки рад малолетника сам по себи штетан.

"Рад деце може да буде и користан докле год не угрожава њихов ментални, физички и умни развој", рекао је Протић додајући да су пољопривреда и просјачење области где се крије злоупотреба дечијег рада у Србији.

У БЕОГРАДУ СА УЛИЦЕ СКЛОЊЕНО 26 ДЕЦЕ

Министар за рад Александар Вулин изјавио је да је у оквиру акције министарства у борби против феномена деце улице препознато, откривено и са београдских улица склоњено 74 деце, док је закључно са априлом ове године склоњено 26 деце.

"Све наше институције су ангажоване у борби против феномена деце улице и зато смо

основали 115 тимова у центрима за социјални рад који се баве управо овим феноменом", рекао је Вулин на конференцији поводом поводом Светског дана борбе против злоупотребе дечјег рада.

Додајући да у томе имају активну помоћ МУП-а, он је истакао да је ипак главни терет на центрима за социјални рад.

Он је навео да су нека од деце трајно одузета родитељима и да су смештена у институције или у хранитељске породице, да су нека одузета привремено, а да су неки враћени у билошку породицу са којом се ради на оснаживању, али и како би разумели шта није прихватљиво као облик понашања.

"Ова деца нису преступници и не треба да буду хапшена и одвођена у затвор и то са њима нико и не ради. Њима је једноставно потребна помоћ као што потребна помоћ и њиховим породицама да се оснаже, а некада и да разумеју шта заправо радимо", рекао је Вулин.

Он је додао и да циљ никада није одузети дете, већ је циљ вратити га у породицу која је ојачана да може да брине о детету.

"Због тога ће министарство настаити са Међународном организацијом рада и на феномену борбе против дечијег рада, али и на сваком облику који крши оно што називамо достојанствени рад", рекао је Вулин.

Нема мирне старости без 15 година пензијског стажа

Извор: Дневник.рс

Свака три месеца Фонд ПИО утврђује нову основицу пензијског и инвалидског осигурања, која зависи од висине просечне плате у претходном кварталу.

Ауторка: Љубинка Малешевић

Основице, а у понуди их је 13, доступне су сваком, без обзира на степен стручне спреме, и омогућавају незапосленима, студентима, домаћицама, онима који остану без посла, па и ђацима, да редовном месечном уплатом себи обезбеде неопходних 15 година пензијског стажа. Наиме, толико га морају имати сви који желе једног дана да оду у пензију, уз године живота. Сви с мање стажа, без обзира на то да ли годину или две, не могу остварити право на пензију чак ни кад напуне 65 година живота. Пошто у Србији више нема откупа пензијског стажа,

једино решење за оне који немају тих минималних 15 година је да сами себе уплаћују доприносе и редовно прате саопштења Фонда ПИО о њиховој промени на три месеца. Некада они буду виши, али и нижи, зависно од кретања висине просечне плате.

Обавезних 15 година пензијског стажа је минимум потребан за пензију, а горња граница не постоји, односно самостална уплата може трајати и много година дуже. По Закону о ПИО, сви грађани могу сами да се укључе у обавезно пензијско и инвалидско осигурање, али под условом да су старији од 15 година и држављани Србије. Директорка Сектора Фонда ПИО за односе с јавношћу Јелица Тимотијевић објашњава да се својство осигураника стиче даном подношења захтева Фонду, а изузетно се може стећи најраније 30 дана раније. Додаје да је најнижа основица 35 одсто просечне републичке плате у претходном кварталу, а највиша пет таквих просека. Стопа ПИО доприноса је 26 одсто, а износ се усклађује на три месеца. Тај допринос се уплаћује на шалтерима пошта или банака и то до 15. у месецу за претходни месец. У понуди јесте 13 основица, али се одабрана може поменити у нижу или вишу, уз подношење одговарајућег захтева јер без тога Фонда обрачунава основицу која је првобитно одабрана. Мада уплате пензијских доприноса треба да су редовне, прекиди су дозвољени па они који немају довољно новца могу поднети захтев за престанак осигурања. Иначе, уплата тих доприноса не важе на пензионере.

Јелица Тимотијевић истиче да је од 2003, кад је Законом омогућена самостална уплата доприноса за обавезно пензијско осигурање, до данас 270.000 лица користило ту могућост у периодима од месец дана до неколико година. По подацима Фонда ПИО, нешто више од 35.900 осигураника самостално уплаћује доприносе у складу са чланом 15 Закона о ПИО, а највише је оних који се определили за најнижу основицу. Њу је пријавило 19.450 самосталних уплатилаца, док се за највишу определило свега девет.

У Фонду ПИО наглашавају да они који сами себи плаћају доприносе немају право да раде код другог послодавца, односно буду осигурани по два основа. Осигурање по том члану Закона о ПИО аутматски престаје ако се лице које је уплаћивало само себи доприносе запосли по уговору о делу или неком другом основу који му омогућава примање накнаде. Но, након што му истекне осигурање код послодавца, без обзира по којем основу је радио, поново се може укључити у самосталну уплату доприноса Фонду ПИО, али мора поднети нови захтев и поново изабрати месечну основицу.

Сам Закон о ПИО не ограничава рок на колико неко може себи да уплаћује обавезно осигурање, константно или с прекидима. Не зна се тачан број, али има оних који су овако дошли до пензије, а да заправо никад нису званично били запослени и имали послодавца. Такође, не зна се ни колико је особа који су уз помоћ самосталне уплате „допустили” пензијски стаж да би, кад испуне старосни услов, отишли у пензију.

Колико пара, толика основица

Колико ће ко уплаћивати за обавезно пензијско и инвалидско осигурања зависи директно од њиховог новчаника. Наиме, основица за овај и наредни месец је од 5.695 до 81.236 динара. Пошто свако може да изабере износ који жели, и они без школске спреме, ако имају новца,

могу себи уплаћивати максимум јер ће им то омогућити када напуне 65. година имају већу пензију него уплаћивањем најниже основице. Дакле, све зависи од материјалних могућности, па и висина будуће пензије.